

ding tussen het menselijke en het Goddelijke een rol – het *Goddelijke* staat boven alle critiek –. Later – in zijn Hermeneutiek van 1929 – maakt Grosheide bezwaar tegen zijn vroeger ingenomen standpunt, dat met deze onderscheiding samenhangt. Hij ziet er dan een prijsgeven van de *eenheid* der Schrift in. Zonder de termen „menselijke en goddelijke factor” prijs te geven wijst hij op de Openbaring, die is ingegaan in de historie, in menselijke taal en noemt hij de Schrift *geheel* Goddelijk en *geheel* menselijk. Het is *deze* Schrift, waarin in haar verschijningsvorm het onvolkomene en gebrekkige kleeft – Grosheide citeert hier Kuyper – en die voor menselijk verstaan toegankelijk is, die als vanzelf nuancerend oproept. Hij schrijft dan: „Men zou nog een nadere bepaling willen hebben van het de Schrift Openbaring Gods laten. Gemakkelijk is die niet te geven”. Met de bezinning over deze vox Dei et humana zien we Grosheide van het begin af bezig. Men kan zich, alles overziende, niet aan de indruk onttrekken, dat hij in de eerste tijd wat gemakkelijker, misschien kan men zeggen, onbevangener, heeft gedacht over allerlei vragen dan toen kerkelijke spanningen tussen 1920 en 1930 ook in de theologie zich weerspiegelden en allerlei vragen rondom de organische inspiratie een concrete toepassing kregen – ik denk aan de discussies over het bijbels wereldbeeld. Er klinkt dan een grotere bezorgdheid door en de aandacht voor dit alles toonde, dat het begrip organisch ook maar een poging was, aan de Schrift recht te doen en niet in staat was als toverstaf te fungeren in allerlei nieuwe problemen. Juist deze typering riep toen en tot in onze tijd toe vele vragen op, ook al stond de onderscheiding tussen mechanische en organische inspiratie in vele catechisatieboekjes als een nieuw vruchtbaar zicht op de Schrift. Grosheide kon er evenmin van loskomen in perspectieven en bezorgdheid voor misbruik (ook dat had Bavinck in zijn dogmatiek al genoemd) maar hij bleef de conscienties scherp op de weg van het Schriftverstaan en noemde de exegese het *geweten* der theologie tegenover alle „goedkope” exegese, *te* snel en *te* voorbarig en daardoor *niet* vruchtbaar en bevrijdend. Het behoeft ons niet te verwonderen, dat hij niet alleen – in grote historische belangstelling – een canoniek, maar óók een hermeneutiek schreef (reeds in 1929), een thema, dat thans vrijwel alle studies over het N.T. beheerst en in alle gehoorzalen der theologische faculteiten aan de orde is. Zo groot is thans de aandacht voor de hermeneutiek – voor de vertolkingsvragen – dat sommigen